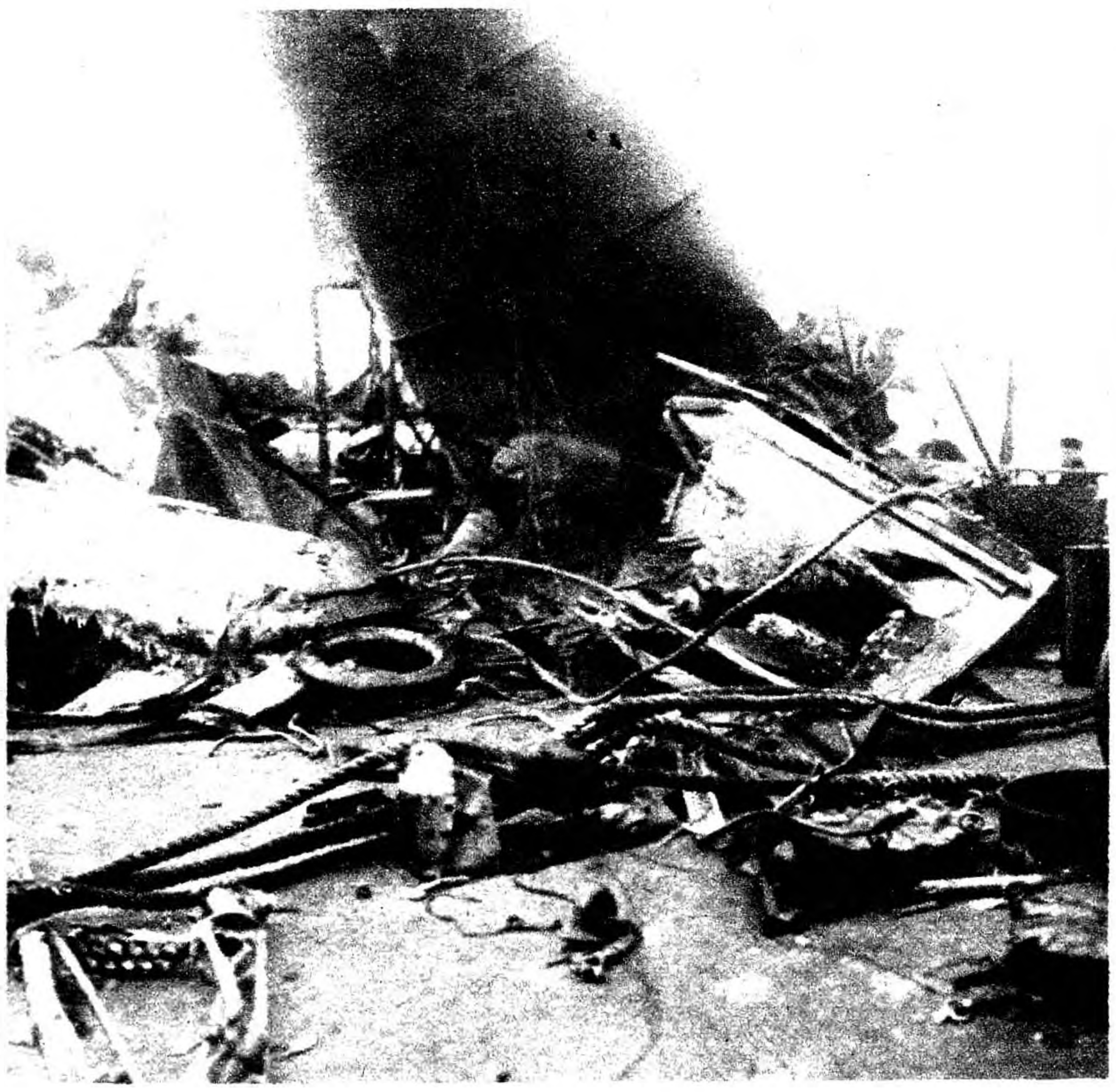
KATHOLIEKE ILLUSTRATIE

· UITGAVE N·V·DRUKKERIJ ··· DE SPAARNESTAD ··· NASSAULAAN 49. HAARLEM ·

KIEKJES VAN DE TE IJMUIDEN BINNENGELOOPEN DUITSCHE TORPEDOBOOT V 69:
boven links: de vreeselijke verwoesting aan boord. De geweldige schoorsteenpijp is omgeslagen en een der reddingsbooten is, zooals men duidelijk op de foto zien kan, doormidden geschoten. Rechts: een der zwaar gewonden wordt in den trein gedragen. Beneden: nog een duidelijk beeld van de vreeselijke verwoesting op het dek. Overblijfselen van allerlei voorwerpen liggen rechts en links verspreid.

LIEROP

DOOR P. N. BROUNS.

Wie een lofredenaar is op den ouden tijd en niet dweept met het jachten en zenuwachtig gewiel van het moderne leven; wie zelfs de meest vernuftige vindingen van het menschelijk denken niet kan toejuichen — zoomin de doode machines, die de schoone taak van levende werkkrachten op gebied van landbouw en nijverheid — ja zelfs van kunst — hebben overgenomen, als de machines, die thans op de slagvelden van Europa in dienst van den dood de volkeren decimeeren, en sneller en zekerder werk doen dan de stormrammen en kromzwaarden, de werpspiezen en pijlen en bogen, die door de gespierde armen onzer ridderlijke voorouders werden gehanteerd; wie rustiger en vriendelijker zijn leven wil zien vervlieten en den opgaanden dageraad en den vogel, die zijn morgenlied zingt in het frissche gebladert, begroet als de lieftallige boden, die hem licht en leven en opgewektheid brengen om de vaardige hand te reppen voor de vreedzame en kalme dagtaak op den voorvaderlijken akker.... hij zal voorzeker ten volle de wijsbegeerte onderschrijven van dat boerinneke van Lierop, dat, toen de gemoedelijke dorpspastoor, wiens hart klopt voor den vooruitgang ook voor den landbouwenden stand, haar een blijde boodschap meende te brengen in de mededeeling, dat het niet lang meer duren zou of het voorvaderlijk dorpje Lierop, dat als een vruchtbare maar vergeten oase verdoken ligt achter de desolate Noord-Brabantsche heidevlakten, door een breeden, verharden kunstweg met naburige groote plaatsen zou worden verbonden, bedenkelijk het hoofd schudde en deze wijsgeerige woorden sprak: „Och mijnheer pastoor, laat onze wegen zooals ze zijn; want door schoone, gemakkelijke en harde kunstwegen zal men naar ons dorpke allerlei schuim en landloopersgespuis en onguur volkje den toegang bereiden."

Maar niet ieder is een lofredenaar op den ouden tijd, zelfs niet in Lierop, dat daar vreedzaam en als het ware afgesneden van de buitenwereld aan den haast vergeten, maar kerngezonden zelfkant van de Peel ligt.

Horatius zou er nog wel zijn: „Beatus ille, qui procul negotiis" kunnen zingen en Poot kunnen neuriën van

Hoe genoeglijk rolt het leven
Des gerusten landmans heen,

maar de moderne mensch, de mensch, die met het prozaische lied van ontwikkeling en vooruitgang in het hart ontwaakt en slapen gaat, heeft geen oor meer voor die landelijke poëzie van lang vervlogen tijd. De fluitsignalen van het snelverkeer, dat voortjoeg langs ijzeren wegen en eertijds vreedzame landouwen thans met zijn walmenden adem bezwangert, heeft de serene en subtiele feeën der poëzie, die daar slechts leefden van licht en nectar, uit haar droomwoningen verjaagd en op de liefelijke en rustige plekjes, waar zij zich te vermeien plachten als vlinders op een

TE LIEROP:
het inwendige der zoo bijzonder fraai gepolychromeerde kerk.

TE LIEROP:
de imposante parochiekerk, met een gedeelte der R.-K. Landbouwschool.

bloemenveld, stampende en zuchtende machines gezet als weerwolven van den nieuwen tijd.

Maar wij moeten tot onze spijt het wijsgeerig boerinneke toch haar schoone illusie ontnemen als wij haar met een enkel woord vertellen gaan, dat hoevèr zij haar dorpje ook buiten het bereik waant van gespuis en onguur volkje, toch de geschiedenis leert, dat ook langs de ongebaande wegen daarheen zich niet altijd menschen hebben bewogen met vriendelijke bedoelingen in hun hart en een vredigen groet op de lippen.

Niet altijd heeft Lierop in den nacht van 't verleden op rozen geslapen. Daar zijn tijden geweest, dat ook de nijvere en vredelievende landlieden van dat dorpke met de handen onder het tobbend hoofd hebben gezeten en des nachts de weldadige rust niet konden vinden op het kussen van hun eenvoudige legerstede, ja, tijden, dat er zelfs in hun vroom geloofsleven werd getast door vreemde heiligschennende hand.

Och neen, het onheil heeft geen gebaande wegen noodig om zijn doel te treffen....

Lierop was in grijze tijden een heerlijkheid.

De naam van het eerste adellijk geslacht, dat uit onze kronieken uit de 13e eeuw tot ons komt, was die van De Roovere. Op den klank een minder aantrekkelijke naam weliswaar, doch laat ons van de dooden slechts goed denken en aannemen, dat de adellijken van het geslacht De Roovere edellieden zijn geweest met hooge ridderdeugden en onbesmet blazoen.

De naam Lierop, oorspronkelijk waarschijnlijk Leyedorp geschreven, wijst duidelijk op zijn oorsprong als een dorp aan de leye of waterleiding vanwege zijn ligging aan den linkeroever der Aa. Het dorp bevat behalve de kom een aantal gehuchten, die nog al verspreid liggen. Een opgaaf van het gemeente-archief van 1871 noemde er vijftien.

De bewoners — gewoonlijk hebben landbouwers hun eigenaardige beeldspraak — vergeleken het dorp met een spekkoek. Het beste, het smakelijkste gedeelte van een spekkoek bevindt zich rondom. Zoo woonden vroeger de best gezeten boeren niet *in* maar *op* de verafgelegen gehuchten *rondom* het dorp.

Een der afstammelingen van 't geslacht De Roovere, Hendrik van Stakenborgh, schonk zijn heerlijk goed aan den hertog van Brabant en nam het habijt der Norbertijnen aan. Na verschillende lotgevallen werd de verpanding van Lierop in 1606 weer ingelost.

Het slotje van Lierop, omgeven met grachten, werd in 1741 van landswege verkocht en viel onder de mokerslagen van den slooper.

Men weet van de verschrikkingen, die Maarten van Rossum in de zestiende eeuw in deze gewesten verspreidde; de geschiedschrijvers verhalen ons menig staaltje van de gruwelen, waardoor zijn horden zich kenmerkten. Ook Lierop kreeg er zijn deel van en werd in 1543 gebrandschat voor een som van achttienhonderd gulden. Geen kleinigheid voor dien tijd!

Ook in de schaduw der voormalige kerk heeft zich een heele strijd afgespeeld. De laatste pastoor uit de abdij van Postel stierf in 1838.

DE LANDBOUWHUISHOUDSCHOOL TE LIEROP:
een kijkje op de nijvere leerlingen in de handwerkzaal.

't Verdwenen kerkgebouw was een juweeltje van architectonische schoonheid met een hoogen spitsen toren en sierlijk van bouwtrant.

Na den vrede van Munster in 1648 sloegen de hervormden de geestelijke goederen en het kerkgebouw aan en verboden de uitoefening van den katholieken godsdienst, zoodat de bewoners noodgedwongen de H. Mis buiten het staatsgebied moesten gaan bijwonen, evenals die van Asten en Someren. Men beseft, hoe dat de vrome Lieroppenaars van die dagen heeft verdroten.

In 1664 trad als pastoor van Lierop weer op Antonius van Borne, die in 't geheim de parochie bediende, totdat in 1672, na den inval der Franschen, in 't gehucht Achterbroek oogluikend een schuurkerk werd gedoogd, die later met vergunning der Staten mocht vernieuwd en verbeterd worden.

Wij zullen niet verder in historische bijzonderheden treden, doch willen alleen nog onder de rampen, die Lierop verontrustten, de besmettelijke ziekte, de roode loop, vermelden, die in 1676 van Augustus tot December niet minder dan veertig slachtoffers vergde.

Zooals wij reeds zeiden: Lierop heeft niet altijd op rozen gewandeld.

Laten we nu het stof der vervlogen eeuwen van onze voeten schudden en met frisschen moed een bezoek brengen aan het Lierop van onzen tijd.

Want daar woont frischheid en jeugd in Lierop. Frissche jonge krachten ontluiken daar voor het moderne maatschappelijke leven, onder den invloed van frissche jonge ideeën.

En dan ontmoeten wij bij de intrede in het rustige dorpke, veilig in de schaduw van het hoogopkoepelend kerkgebouw, een inrichting, die reeds in den lande een voortreffelijke faam geniet, nl. de R.-K. Landbouwhuishoudschool met het St. Henricus-gesticht.

Vlak in de omgeving, waar vroeger de meistreel in burchtlanen vóór de poort, de adellijke jonkvrouw ter eere, zijn minnelied heeft gezongen, daar zingt nu het moderne leven den jeugdigen, practischen boerenmeisjes het lied van den vooruitgang toe.

Pastoor Offermans, die het initiatief nam tot de stichting dezer school, heeft voldoening van zijn werk. Van jaar tot jaar zag hij het aantal leerlingen, meisjes uit den meer gegoeden landbouwstand, toenemen, zoodat het thans de dertig reeds heeft overschreden, die van een veertiental Eerw. Zusters der Goddelijke Voorzienigheid en van gediplomeerde landbouwonderwijzers onderricht genieten naar de meest moderne eischen des tijds, terwijl pastoor Offermans, tijdelijk voorzitter van de vereeniging tot opvoeding van meisjes uit den boerenstand, de godsdienst- en zedeleer doceert.

Het personeel der school bestaat uit een zuster voor huishoudonderwijs, eene voor handwerken en ziekenverpleging, twee voor herhalingsonderwijs, eene voor de boerderij, twee voor andere werkzaamheden, terwijl nog zeven eerw. zusters haar werkkrachten en zorgen besteden aan het Liefdegesticht.

Vóór den middag wordt theoretische en practische kookles gegeven, terwijl de namiddagen verdeeld zijn over andere vakken.

Dat heel het onderwijs en de opvoeding een door en door katholieken geest ademen, behoeven wij nauwelijks aan te stippen. In geen enkel vertrek ontbreekt het kruis.

De leerlingen moeten bij haar aanneming bepaald den ouderdom van vijftien jaren hebben bereikt en het voornemen hebben den geheelen cursus te volgen, die twee jaren duurt. Na het doorloopen van den tweejarigen cursus wordt hun het diploma uitgereikt. Het kost- en leergeld bedraagt slechts honderd-vijftig gulden per jaar en men begrijpt, dat de financieele lasten dezer mooie inrichting zwaar zijn.

Niettegenstaande dat werkt zij, gesubsidiëerd door Rijk en Provincie, met groot succes, en met genoegen kan worden vastgesteld, dat het bezoek uit Noord-Brabant aan deze school sterk toeneemt, terwijl ook leerlingen uit andere provinciën van het onderwijs komen genieten.

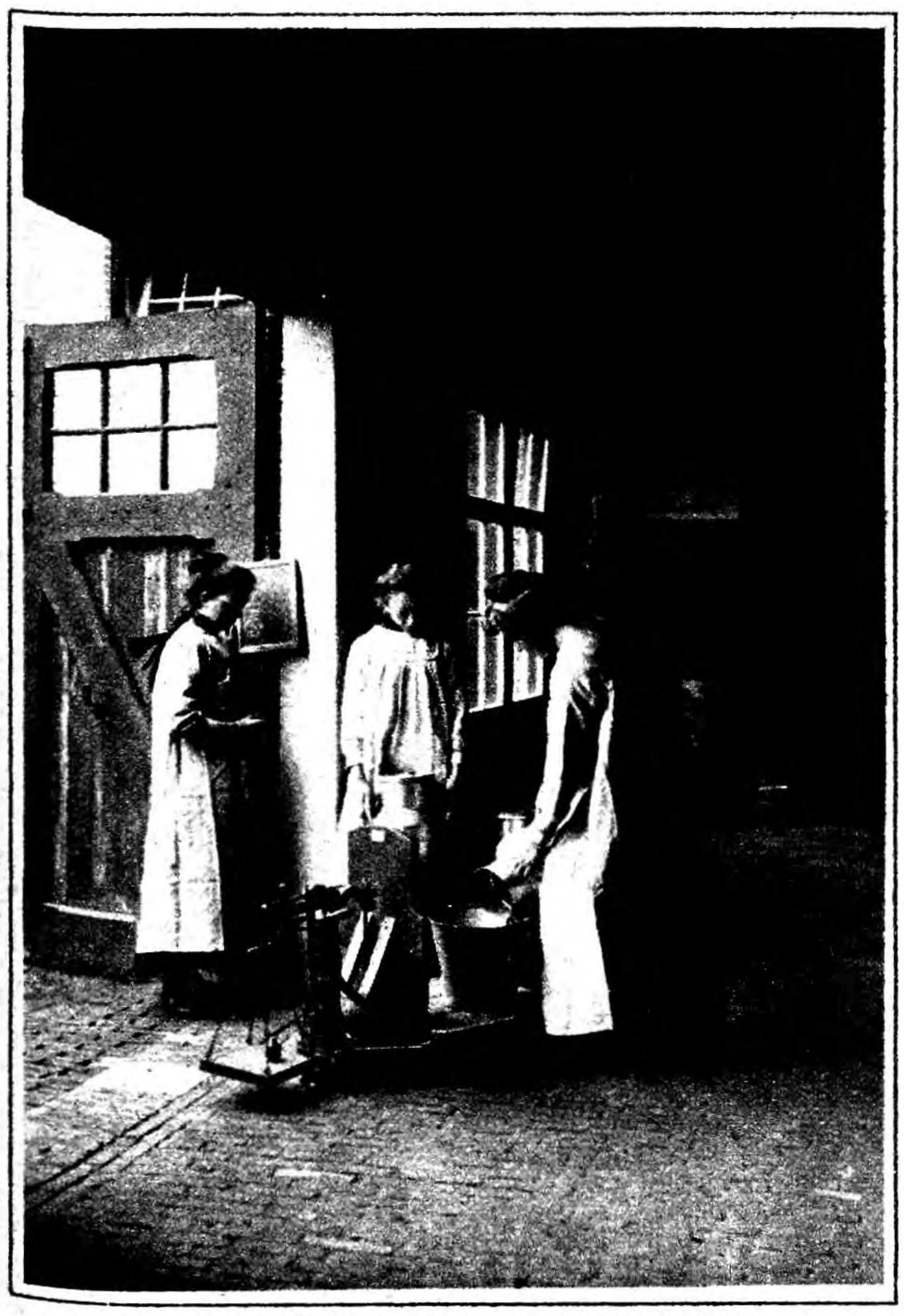
Aan zoo'n school was inderdaad behoefte.

Wat heeft een boerendeern er aan of ze kan borduren en pianospelen, een sierlijke buiging weet te maken en zich het haar onberispelijk naar de mode kan kappen.... ze is ontgroeid aan de boerderij en de meesten harer huldigen de leus: nooit zal ik trouwen met een boer.

In dit opzicht heeft de katholieke Landbouwschool voor meisjes uit den boerenstand te Lierop bij Helmond de zoo hoognoodige verandering en uitkomst gebracht.

In frissche gebouwen, waar lucht en licht in overvloed toestroomen, wordt in deze gezonde streek aan de jonge boerenmeisjes in alles een haar passende opvoeding gegeven en worden zij gevormd tot godsdienstige, huiselijke en werkzame moeders, huisvrouwen, boerinnen van den echten goeden stempel.

Zoowel in woonhuis als in boerderij, met stallen volgens de laatste en beproefde voorschriften van deskundigen ingericht, is er naar gestreefd een navolgbaar

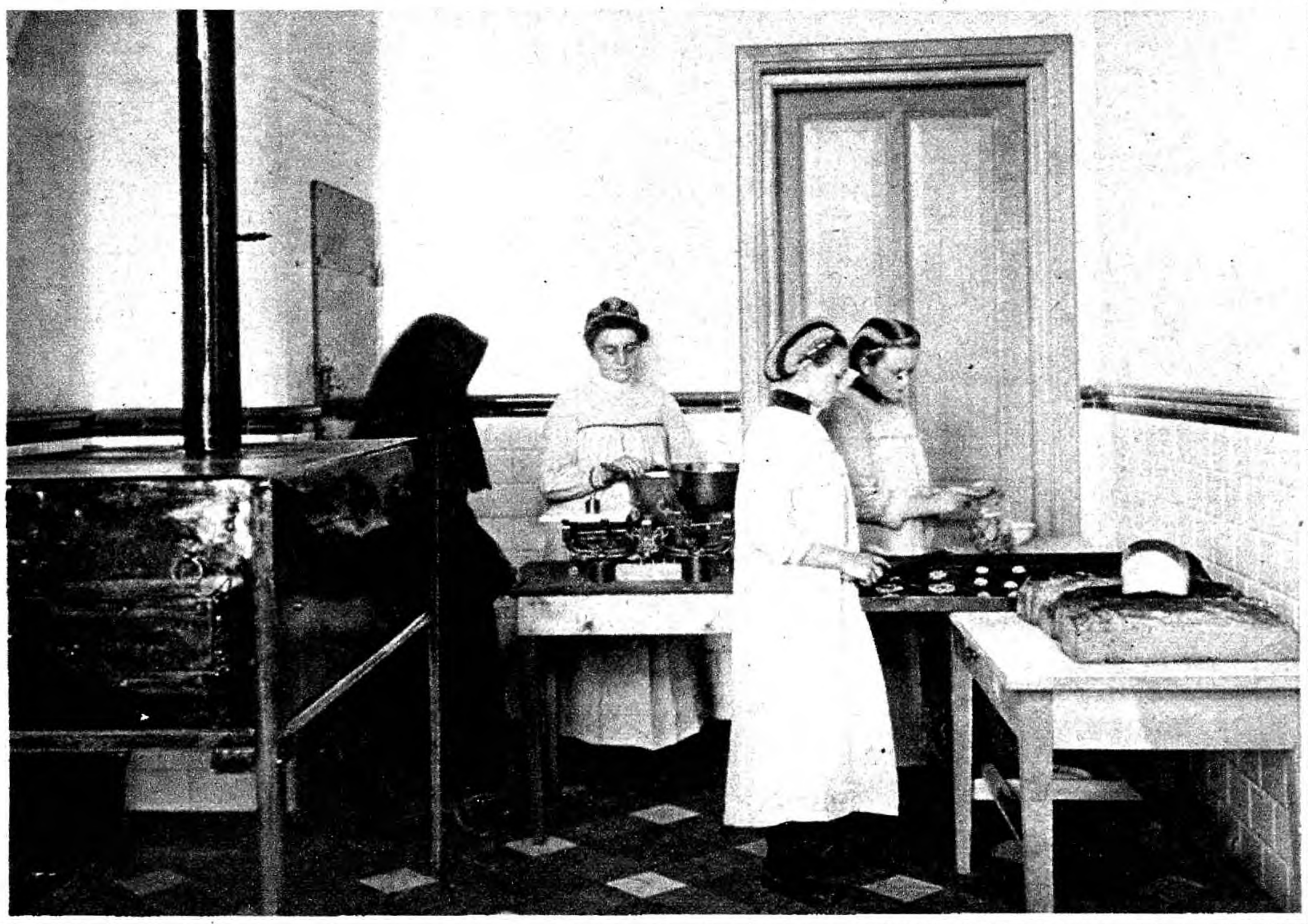
DE LANDBOUWHUISHOUDSCHOOL:
het wegen van de melk.

DE LANDBOUWHUISHOUDSCHOOL:
het onderzoek der melk naar de nieuwste methoden.

voorbeeld te geven. De theoretische lessen worden gesteund door en toegepast in practische oefeningen en werkzaamheden, die om de twee weken worden verwisseld, zoodat de leerlingen in vier groepen verdeeld zijn en wel: keuken, kamers en handwerk, wasch en strijken, en boerderij en tuin. Het leerplan omvat niet minder dan twaalf vakken en het meisje, dat de school met goed gevolg heeft afgewerkt, staat voor geen moeilijkheid meer in het theoretische en practische leven in het boerengezin en op het boerenerf.

Deze school is inderdaad een zegen voor den boerenstand in Nederland, want per slot van rekening is op de boerderij toch de boerin de ziel van het bedrijf.

DE R.-K. LANDBOUWHUISHOUDSCHOOL TE LIEROP:
een aardig kijkje in de bakkerij.

Na deze beknopte uiteenzetting over de Landbouwschool gaan wij, alvorens Lierop te verlaten, een oogenblik den lezer binnenleiden in het fraaie, naar moderne opvattingen gebouwde Godshuis van het dorpje.

Pas is, dank zij de ijvervolle bemoeiingen van pastoor Offermans, wien de luister van Gods huis het meest na aan het hart ligt, de laatste hand gelegd aan een smaakvolle en rijke polychromie van heel het inwendige.

De nieuwe kerk, met sierlijken hoogen koepel en ranke torens, werd van 1890 tot 1892 onder pastoor M. v. Dongen, door den architect Weber uit Roermond gebouwd en op 19 Juli 1895 door Mgr. van de Ven geconsacreerd.

Wie Lierop nadert en de kerk daar vóór zich ziet oprijzen in de verte, zou wanen een stad binnen te treden.

DE R.-K. LANDBOUWHUISHOUDSCHOOL TE LIEROP:
links: de energieke pastoor L. Offermans met zijn twee beste medewerkers; rechts: de leerlingen der R.-K. Landbouwhuishoudschool voor boerenmeisjes.

Treedt gij thans, na de voltooiing der polychromie, de kerk binnen, dan wordt gij getroffen door het in zijn hoewel sobere schakeering toch zoo rijke spel van kleur en lijn, dat door het getemperde licht der fraaie gebrandschilderde ramen in een liefelijke harmonie van zachte, aangename tinten samenvloeiend, het oog bekoort, het schoonheidsgevoel streelt en de godsdienstige stemming verhoogt.

Het hoogkoor prijkt met een allerschoonst wit marmeren altaar in den vorm van een relikwieschrijn, terwijl twee albasten groepen voorafbeeldingen voorstellen van het Offer der Nieuwe Wet in de offeranden van Abraham en Melchisedech. Granieten treden, met fraaie loopers belegd, leiden naar het hoogkoor.

Het is niet mogelijk in het bestek van dit artikel in bijzonderheden af te dalen omtrent de talrijke beelden en voorstellingen, die heel het kerkgebouw in zoo rijke verscheidenheid en toch zoo harmonieus elkaar voltooiend vullen.

Twee pakkende voorstellingen van flinke afmetingen sieren de wanden aan Evangelie- en Epistelzijde in het priesterkoor. Het eerste stelt Jezus voor, wijzend op een knaapje en vermanend: „Indien gij niet wordt zooals de kleinen, zult gij het Rijk der hemelen niet ingaan.” Het tweede geeft ons Pius X te zien, de H. Communie uitdeelend aan de kinderen, met als onderschrift de woorden: „De kinderen moeten van hunne prilste jaren aan Jezus verknocht zijn.” Beide voorstellingen zijn zeer aantrekkelijk van karakter en uitvoering. Zeer mooi werk van den

TE LIEROP:
de eerste kruiswegstatie in de parochiekerk. (Zie bijschrift.)

kunstschilder Jos. Haerst uit Roermond.

In de rijk gekleurde glasramen zijn de vijftien geheimen van den H. Rozenkrans in beeld gebracht, omdat de Broederschap van den H. Rozenkrans reeds vóór bijna twee eeuwen in deze parochiekerk opgericht werd en omdat er de schoone geestelijke vereeniging van den levenden Rozenkrans bestaat, waarvan nagenoeg alle parochianen lid zijn.

Vooral de koepel ook munt uit door een grooten rijkdom van symbolische voorstellingen, zich harmonieus groepeerend om- en als het ware ontluikend uit het monogram van Christus, het geheel verzinnebeeldend de volmaaktheid. Tal van beelden, o. a. de vier Noord-Brabantsche martelaren van Gorkum, en symbolen vormen hier een geheel, dat het idée der christelijke volmaaktheid schitterend naar voren draagt in haar beoefening hier op aarde en haar bekroning hiernamaals.

Rondom in den koepel wekken Serafijnen, Christus aanbiddend, tot aanbidding op, terwijl tegen de hoofdpijlers de inderdaad prachtige beelden van de vier Evangelisten met hun symbolen zijn geplaatst.

DE GEWONDEN VAN DE TE IJMUIDEN BINNENGELOOPEN DUITSCHE V 69
in de ziekenzaal van het Militair Hospitaal te Amsterdam. Op deze foto komen voor dr. J. Huygens, chef van het Militair Hospitaal, dr. van Seventer, de chirurg van het hospitaal.

VAN DE TE IJMUIDEN BINNENGELOOPEN DUITSCHE TORPEDOBOOT V 69.
Een die er goed afkwam!

VAN DE TE IJMUIDEN BINNENGELOOPEN DUITSCHE TORPEDOBOOT V 69:
een groep der bemanning met twee Nederlandsche militairen aan boord van het deerlijk gehavende schip. De Duitsche matroos links houdt de wacht op het schip.

DE GEWONDEN VAN DE TE IJMUIDEN BINNENGELOOPEN V 69
in de ziekenzaal van het Militair Hospitaal te Amsterdam. Met echt Nederlandsche liefderijkheid worden de zoo zwaar beproefden verpleegd en verzorgd.

Nog tal van beelden en voorstellingen vragen de aandacht van den bezoeker en stemmen tot vrome gedachten.

Vooral beziens-waardig ook zijn de communiebank en de preekstoel, met als hoofdfiguur Jezus, de opperste Leeraar, omgeven door de vier groote kerkleeraren van het Westen.

Wij hebben hier slechts een vluchtige schets kunnen geven van de inderdaad zinrijke en zeer artistiek uitgevoerde polychromie dezer kerk, die ontworpen en voltooid werd door Emm. Percy uit Venlo.

Wanneer straks tegen den zijmuur de kruisweg voltooid zal zijn, die geschilderd wordt door gebr. Windhausen te Roermond, zal er niets meer aan den inwendigen luister van dit bedehuis in zijn groote lijnen ontbreken. Het magistraal werk van prof. P. Groenen uit Warmond, „Het lijden en sterven van onzen Heer Jezus Christus", wees den weg tot het verkrijgen eener kruiswegschildering, waarin kunst en historie op gelukkige wijze vereenigd zijn.

Hoe de Gebrs. Windhausen hunne taak begrijpen en hopen te verwezenlijken, daarvan kunnen wij geen beter

Ons Prinsesje op de ijsbaan — nog met een krukje vóór zich!

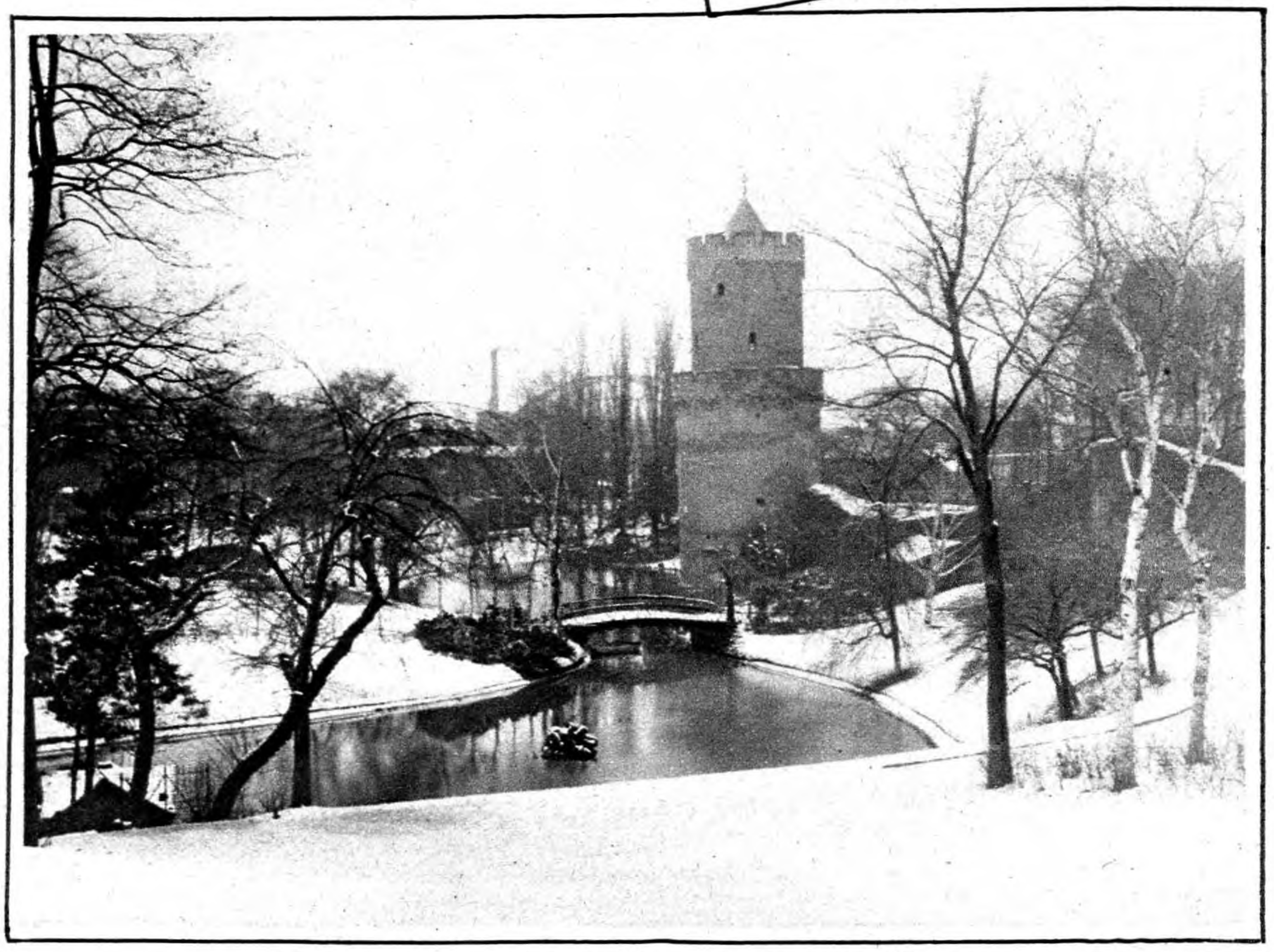

Een drukbezochte ijsbaan op de vijvers van 't Vondelpark te Amsterdam.

De sneeuw ... het K...

SNEEUW E

Nog een aardig kiekje in het Kronenburgerpark te Nijmegen.

Prinsesje met H...

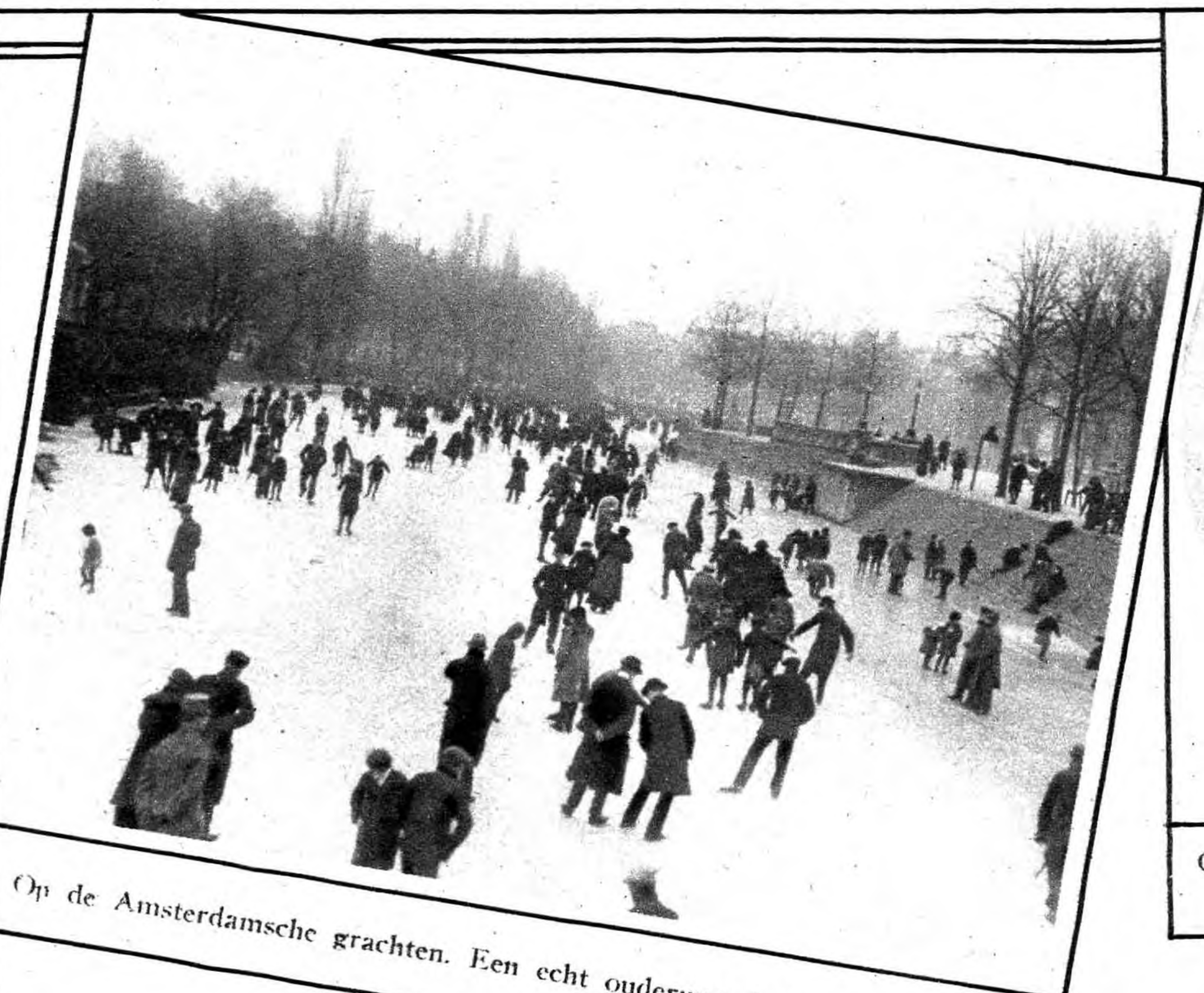
Een alleraardigst groepje uit Volendam.

„koek en zoopie" ontbreekt er nimmer aan.

...mooi kiekje van ... Nijmegen.

Op de Amsterdamsche grachten. Een echt ouderwetsch Hollandsch tafereel.

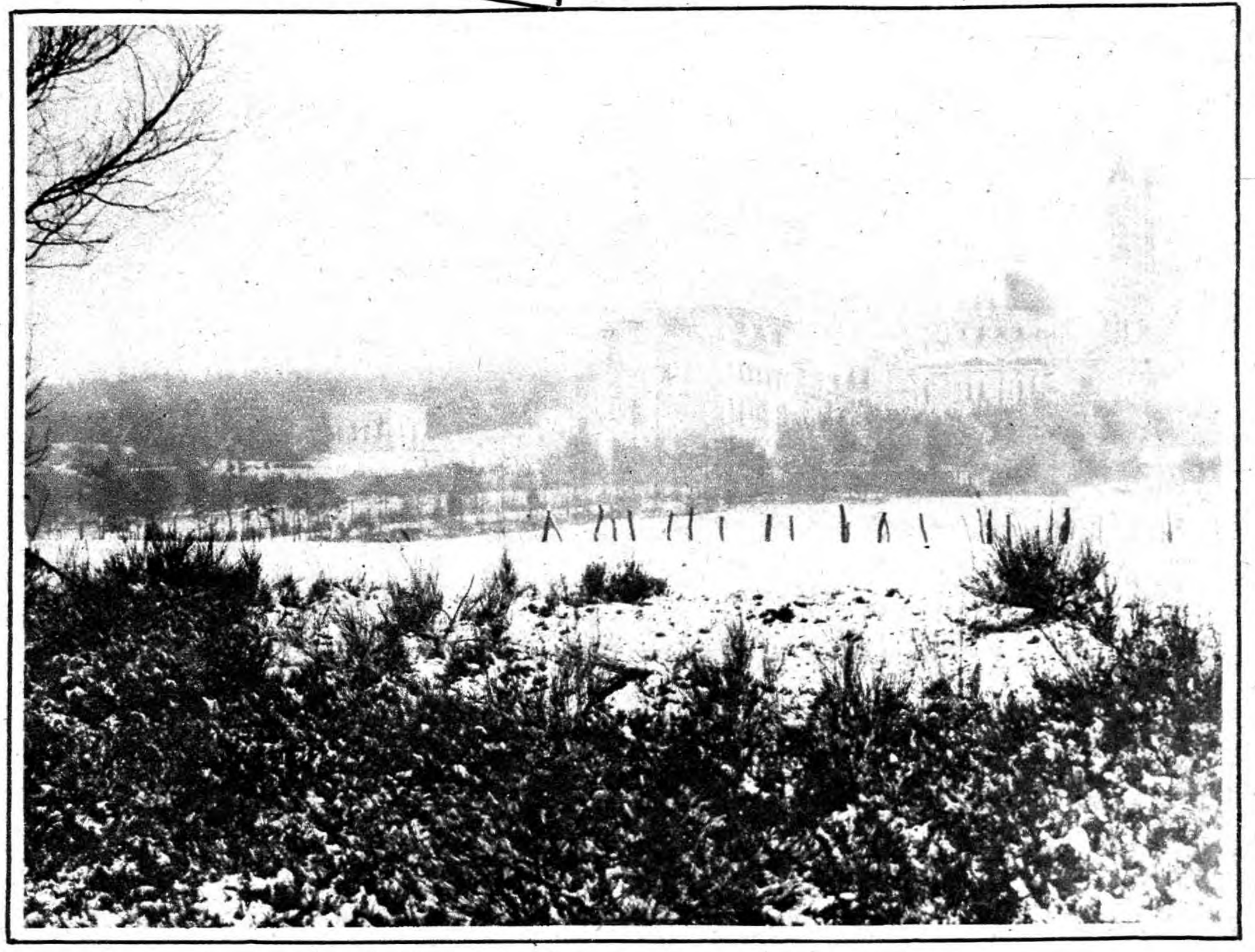

Ons Prinsesje op de ijsbaan te 's-Gravenhage. De schaatsen worden haar aangebonden.

...IN HET LAND

...gin en een hofdame rijdende.

De H. Landstichting in wintertooi.

Een vroolijk stelletje op het ijs.

De Volendammertjes op de schaats en de prikslee.

IJSVERMAAK:
links: op 28 Januari bracht de Koninklijke Familie een bezoek aan Leeuwarden. Foto van H. M. de Koningin, Z. K. H. Prins Hendrik en Prinses Juliana op het ijs. Rechts: de fameuse schaatsenrijder de Koning, die in den Frieschen elf-steden-tocht, waaraan ook een wedstrijd verbonden was, den eersten prijs heeft behaald.

inzicht geven dan door bij dit beknopt artikel over Lierop de eerste kruiswegstatie, die reeds voltooid in de kerk prijkt, te reproduceeren. De lezer ziet al onmiddellijk, dat hier een heerlijke kunst aan het woord is en zal dat nog dieper beseffen, indien hij de compositie, het kleurenschoon en de figuren elk op zichzelf en in betrekking tot hun omgeving aan een diepere beschouwing mag onderwerpen.

Mogen wij door deze korte schets iets hebben bijgedragen tot de kennis en waardeering van een toonbeeld van een Noord-Brabantsch dorpje, waar zoo schoon een leven en streven zich openbaart en diepe zin voor practisch maatschappelijk werk hand in hand gaat met innige bezieling voor de christelijke kunst, dan nemen wij met voldoening thans afscheid van het vriendelijke Lierop, maar niet, dan na een woord van hulde te hebben gebracht aan de ziel van alles, den ZeerEerw. Heer pastoor L. Offermans, die de beste krachten van zijn leven aan zulk een heerlijke taak met zooveel opoffering en geestdrift wijdt.

AAN ONZE LEZERS.

Wegens oorlogsmoeilijkheden kunnen gedurende een paar weken geen luxe-nummers gedrukt worden.

We hopen hierin echter zoo spoedig mogelijk te voorzien.

DE BEGRAFENIS DER GESNEUVELDE OFFICIEREN EN MINDEREN VAN DE DUITSCHE TORPEDOBOOT TE IJMUIDEN:
rechts: de „chapelle audente" of verlichte rouwkamer in een der gemeentegebouwen te IJmuiden. Men ziet rond de met rouwfloers bedekte kamer de lijkkisten bedolven onder bloemen en kransen. Links: de lijkstoet te IJmuiden op weg naar het kerkhof.

IN DE GOLVEN

ROMAN IN TWEE DEELEN

DOOR MIES VAN AMSTEL

(Vervolg.)

EEN zware zucht vlood van Chris' lippen. Ze staarde voor zich uit. Hoe zou ze kunnen helpen, waar ze zelf in zoo moeilijke omstandigheden verkeerde. Ze zweeg en dacht na. Was het niet zelfzuchtig nu op de eerste plaats aan zichzelf te denken? Als deze ongelukkige geen uitkomst zag, eindigde ze misschien in wanhoop haar treurig leven, terwijl háár altijd nog familieleden overbleven, die haar zouden kunnen bijstaan. Neen, deze overspannen vrouw mocht ze niet aan haar lot overlaten. En zou ze haar misschien niet zedelijk kunnen opheffen met haar financieel te redden? Zou ze aldus misschien een ziel kunnen winnen? Als dát zoo was, dan verdwenen haar eigen, kleine, nietige moeilijkheden. De vrouw werd door de zichtbare ontroering van Chris met hoopvolle verwachting vervuld, dan, zenuwachtig van het gedwongen, langdurig zwijgen verviel ze weer in haar wanhopig geschrei.

„Ik heb u gezegd, dat ik bereid was u te helpen," sprak Chris, „en dit zal ik ook doen!" Ze verliet een oogenblik de kamer en kwam met een bankbiljet terug.

De domme, brutale oogen glinsterden van verlangen.

Chris reikte haar het geld over. „Neen, dank u mij niet," weerde ze af, „want ik vraag wederkeerig iets van u...."

Ze bleven een vol uur in gesprek. Er werd veel in verhandeld. Op het opgemaakte gelaat teekende zich allengs een groote verbazing af, soms ook een spottend medelijden. „U begrijpt toch wel," viel ze eindelijk uit, „u begrijpt toch wel, als ik mij zoo niet kleed, kan ik het immers aan het tooneel niet uithouden. Als ik mij in mijn ellende niet opfleurde zooveel ik kan, had ik allang bij den troep uitgediend. Huilen en klagen kunnen de menschen allemaal, ze willen nu eenmaal dat wij komedie spelen, als het niet op de planken is, dan daarbuiten. Wie zou mij aangekeken hebben, als ik er in zak en asch bij was neer gaan zitten? Hoor eens hier, al is u nog zoo goed, u hadt hetzelfde gedaan als ik," besloot de lichtzinnige vrouw met een grijns.

Chris voelde zich pijnlijk aangedaan. Was dat alles wat die vrouw haar antwoorden kon op al haar ernstige uiteenzettingen en raadgevingen? Had ze dan niets bereikt, niets anders bewerkt dan dat ze deze onbenullige vrouw een paar maanden rust had bezorgd door het geld dat ze gaf?....

Snel stond de vrouw op. „Ik ben u vreeselijk dankbaar, u heeft mij gered, anders...." Ze wees door het raam naar het stille grachtwater.... „'t Is wel erg koud en vies, vindt u niet, wel een beetje ál te vies!" Ze zag Chris spotlachend aan. „Uw bankbiljet heeft mijn kostbaar leven verlengd," klonk het theatraal.

Chris voelde zich onaangenaam aangedaan door den ironischen, wuften toon, er welde eensklaps twijfel in haar op of die heele scène geen verachtelijke komedie was geweest. „Het moge u goed gaan," sprak ze, de ernstige oogen vestigend op het rozenroode gelaat. De vrouw reikte haar met een familiaar gebaar de hand, doch deze zag Chris niet. Terwijl ze nog nadacht over het prullerige leven, waarin zoovelen uit haar omgeving genoegen vonden, werd er aan de deur geklopt. Het dienstmeisje reikte haar twee brieven over. Ze bekeek vluchtig de adressen en wendde zich weer tot de collega. Deze was achter haar komen staan en zag met onbeschaamden blik naar de brieven. „U zult de noodige biljets doux wel ontvangen. Ja, u heeft mooi praten over eer en deugd en bescheidenheid als men van alles met zoo ruime mate bedeeld wordt!"

Chris hernam haar gereserveerde houding. „Ik geloof, dat wij het gesprek geeindigd hadden," en tegelijkertijd hield ze de deur voor haar bezoekster open. „Ik zal u even uitgeleiden, u mocht soms den weg naar buiten niet vinden." Zwijgend liepen ze de lange gang door. In de vestibule ontmoetten zij den journalist. Deze keek met verbaasden blik naar de opzichtig gekleede vrouw, dan zag hij Chris, en beleefd nam hij den hoed af.

Chris voelde in dien groot zijn verwondering, en hoewel ze zichzelf niet verklaren kon waarom, speet het haar, dat hij haar met die collega gezien had.

„Wat een schat van een man," riep deze Chris toe, en zoo luid dat de persoon in kwestie dit wel verstaan moest. Zoo goed ze vermocht, onderdrukte Chris haar wrevel over deze nieuwe ergernis. „Adieu," groette ze koel, wederom de hand niet ziende, die de collega haar toestak en met een zucht van verlichting keerde ze terug.

„U heeft u ook wat op den hals gehaald," hoorde ze zich eensklaps toespreken.

Ze richtte het voorovergebogen, peinzend hoofd op, en zag hem flink in de donkere sprekende oogen. „Niet op den hals gehaald," glimlachte ze, „maar zóó opgedrongen dat...." Ze wilde meer zeggen, luchtig een verklaring geven, maar zijn afkeurende blik verwarde haar. Vóór ze het zelf goed wist, had ze zich met een haastigen hoofdknik van hem wegspoed en was naar haar kamer gesneld, het hart tot berstens toe vol. Daar zat ze, het hoofd steunend op den arm, langen tijd roerloos.... Er spookte iets in haar rond, dat wild dreigde uit te barsten. Waarom had hij haar zóó aangezien? Had hij haar iets te verwijten? Iets in haar af te keuren? Uit zijn blik meende ze het te moeten opmaken. Ze drukte de lippen op elkander. Hoewel ze zich onophoudelijk voorhield, dat ze zich niets hoefde te verwijten, en dat ze goed gedaan had, den ongelukkige dien dienst niet te weigeren, het pijnlijke van zijn verwonderenden oogslag bleef. Ze dacht na en ontdekte een nieuwe teleurstelling. Juist van avond was ze zoo graag, zooals ze tegenwoordig zoo vaak deed, op haar vrije avondjes beneden in de huiskamer bij mevrouw gaan babbelen. Waarschijnlijk had ze hem dan daar ook wel weer getroffen en had ze uitleg kunnen geven om 't onuitstaanbare misverstand tusschen hen uit den weg te ruimen. Maar nu ging het niet, vanavond moest ze spelen. Dan richtte ze zich krachtig op. Ze hoefde zich immers niets te verwijten, omdat hij zoo.... zoo afkeurend gekeken had. Zij zou hem wel door haar houding laten merken, dat ze zoo iets niet aan hem verdiende. Dan viel haar blik op de twee brieven op tafel. Dat zij zelfs deze in haar ontstemming vergeten had!

Van Rosine en van Willem!.... Hoe vreeemd!.... Snel opende ze den eersten brief, haar oogen verslonden de letters; een bitter glimlachje legde zich dadelijk reeds bij de eerste regels om haar lippen. — Kleine Wim kwam niet, dat had ze wel gedacht....

„Het heeft mij ten zeerste verbaasd, hoe je zoo iets vragen kon, je begrijpt toch wel, dat een goede moeder haar kind niet vrijwillig afstaat in het milieu van een tooneelspeelster, alsof er nog geen verderf genoeg op de wereld was voor een onschuldig kinderhart."

Ze sloot even de oogen. O, altijd weer diezelfde krenking. Hoe Rosine altijd maar nieuwe wonden in haar slaan kon! Zij.... een mooie, reine kinderziel bederven. Dan met geweld haar opstandigheid bedwingend, las ze verder tot ze weer eensklaps ophield, de vrije hand krampachtig drukkend tegen het hart. „Rosine, Rosine," steunde ze, „dat kan je immers zelf niet gelooven.... zóó slecht kan je van mij niet denken. Neen neen, dat is onmogelijk, 't kan niet bestaan...." De met tranen omfloerste oogen zochten weer het koude, regelmatige schrift dat haar zoo onmeedoogend tuchtigde met zijn hatelijke veronderstellingen en toespelingen.

„Je schrijft me, dat Maud je verlaten heeft; hoe je de verantwoordelijkheid dragen kunt Maud in jou tooneeltroep gebracht te hebben is mij een raadsel. Er zijn mij verschillende alles behalve stichtende praatjes over haar ter oore gekomen. Dat je dat hartstochtelijke en lichtzinnige meisje enkel om er zelf nut uit te trekken, aan zooveel gevaren bloot stelde, vind ik erg zelfzuchtig van je, iets onvergeeflijks."

Niet langer voelde Chris zich bij machte de smartelijke verontwaardiging in zich op te kroppen. Minachtend slingerde ze den brief op tafel. Haar oogen brandden en heel haar lichaam trilde als in koorts. Ze nam postpapier, schrijfgereedschap, wilde onmiddellijk den onbillijken, stekeligen brief beantwoorden, haar rechtvaardigheidsgevoel kon niet langer die smadelijke aantijgingen verdragen. Ten laatste kwam heel haar ziel er tegen in opstand, altijd opnieuw met vuil geworpen te worden, het schreeuwde in haar om recht.... om eerherstel. Neen, die opzettelijke miskenning, die moedwillige verdraaiing van al haar bedoelingen kon ze niet langer dragen. Tegenover die tallooze beleedigingen eischte zij eindelijk de eer terug, haar zoo valsch ontroofd. Haar pen kraste met jachtende snelheid over het papier....

„Neen, niet voor eigen genot, maar om Maud te helpen, liet ik haar bij mij inwonen. Niet voor mijn geluk maar om Maud te steunen, nam ik haar bij mij. 't Was enkel terwille van háár, dat ik zóó handelde. 'k Heb enkel gekeken naar haar en naar het goede dat ik op deze wijze in haar bewerken kon. Begrijp je dan niet, Rosine, hoe mij je aantijgingen kwetsen, hoe je mij door die insinuatie...." De pen viel haar uit de hand.... ze snikte luid. Tranen druppelden op het papier, bevlekten het schrift. Weer beheerschte ze zich als met bovenmenschelijke pogingen... Het was zoo niet goed geschreven.... te hartstochtelijk, te fel.... Ze verscheurde den aangevangen brief en probeerde opnieuw.

„Het deed mij pijn, Rosine, dat je het inwonen van Maud bij mij zoo verkeerd beoordeeld hebt. Toch wil ik er je niet hard over vallen. Het zou immers te verwonderen zijn, dat wij, die zoo weinig doordringen in elkanders inwendig, de juiste oogmerken raadden, die ons tot onze handelingen aanzetten. Ik kan je echter onmogelijk in dien waan laten, en mijn beste bedoelingen door jou, mijn eigen zus, zoo verkeerd zien uitgelegd. Daarom wil ik je uiteenzetten dat het geen eigenbelang van me was, dat ik haar tot mij nam, maar dat ik uitsluitend zoo handelde met het oog op haar bestwil. Twijfel hieraan niet, ik zweer je dat ik de waarheid spreek. Je weet niet hoe vreeselijk je mij doet lijden door zulke gedachten. Herinner je de kleine Chris van vroeger, en denk toch niet, dat het zoo vaak belasterde tooneel een zelfzuchtige vrouw van haar gemaakt heeft, die de eer en de deugd van een vriendin voor eigen genot opoffert. Neen, zoo afschuwelijk, zoo monsterachtig ben ik niet. Zeg me, Rosine, dat jij daar ook niet aan twijfelt. Het is hard dat je mij den kleinen Wim weigert, maar ik verzeker je, dat ik je moederlijke zorgen over hem eerbiedig. Zeker, de onschuld van je kind gaat bovenal.... en als je denkt dat hij bij mij...."

Ze hield op, klemde de lippen op elkaar om een smartelijken kreet te smoren. Dof staarden haar oogen voor zich uit.... „als je denkt dat bij mij...." spookte het woest rond in haar hoofd.... „als je denkt dat bij mij...." Dan opeens met een krachtige pennestreek schrapte ze die woorden door. „De onschuld van je kind gaat bovenal...." Ja, zoo was het voldoende. Ze greep naar den anderen brief, die het onbeduidende schrift van een zwakken, weifelenden man vertoonde. Het was een zacht vriendelijk schrijven. Hij dankte haar voor het hartelijke aanbod, den kleinen Wim konden ze echter niet missen. Hij was het zonnetje in huis. Als ze eens komen wilde.... graag, — maar het kind kreeg ze niet mee. Zijn ouders waren zoo zelfzuchtig en tiranniek dat ze het lieve, aanhankelijke ventje geen oogenblik konden afstaan.... Er volgden de beste wenschen voor haar gezondheid en veel vriendelijke groeten....

Weemoedig schudde ze het hoofd. Wat een éénheid in dat gezin! Wat een éénheid tusschen man en vrouw! Willem had getracht haar om den tuin te leiden, wist niet of Rosine zich verwaardigen zou te antwoorden... durfde haar waarschijnlijk niet eens zeggen, dat hij terug schrijven zou.... Ze las tusschen de regels zijn medelijden met haar.... maar hij.... verdiende hij zelf nog niet veel méér medelijden? Hij wiens waardigheid

als man voorbijgegaan werd, naar wiens goed hart niet eens werd gevraagd!

Ze maakte terwille van Willem een opgewekt eind aan den brief en met lood in 't hart posteerde ze hem.

VI.

„Nog veertien dagen en de drie maanden na Maud's vertrek zijn om," hield Chris zich dien morgen voor, zoodra haar werkzaamheden haar aandacht een oogenblik loslieten. Ze was zeldzaam ongedurig. Al wel tienmaal had ze het weggelegde vertaalwerk weer opgenomen, was ze nu eens opgewonden de kamer heen en weer geloopen, dan weer eenigen tijd peinzend voor het raam gaan staan. Ze kon die woelende gedachten niet van zich afzetten. Eensklaps greep ze naar haar muziek en met wilde geestdrift speelde ze eenige oude, bijna vergeten liederen. Dan brak ze het spel plotseling weer af midden in een stuk, en het volgende oogenblik stond ze bij het geopende bureautje geld te tellen. „Waar dat naar toe moet," murmelde ze, en de uitdrukking van haar gelaat werd zorgelijk. „Nog veertien dagen," herhaalde ze maar in zichzelf, „en de drie maanden zijn om! Zeg Maud, kom nu maar met je geld; op zwart zaad zit ik al!..." Nu lachte ze weer vroolijk. Ze was zichzelf een raadsel, had zich nog nooit in zoo'n onzekere stemming gevoeld. Jan die lacht en Jan die huilt! Haastig borg ze het geld weg en 't leek wel of ze mèt het geld ook de zorgen had weggesloten, want „O mein lieber Augustin, alles ist hin," zong ze eensklaps met haar mooie, heldere stem, en de vingers tooverden uit de piano vroolijke klanken tot een bijna uitbundigen jubel.

Toen ze ophield en haar zonnigen blik door de kamer wierp, was het of de blanke vellen op tafel, de zwaarlijvige boeken en het glinsterende inktstel haar verwijten toewierpen, maar onverschillig keek ze over deze gewichtige signoren heen. Vandaag niet, vandaag moest ze uitwaaien, vandaag wilde ze vroolijk zijn en zonder zorg, vandaag met vrije, gezonde longen frisschen levenslust inademen. Ze wilde naar buiten. Ze snakte naar lucht. Vreemd vond ze zich, uitgelaten en toch gedrukt als door een angstig voorgevoel. Zooals men zich soms voelt op een prachtigen zomerdag, genietend van zijn stralende schoonheid, maar benauwd door de zwoele atmosfeer, bode van het naderende onweer.

Met de oogen in groot verlangen wijd geopend, keek ze het venster uit. Dus ze ging uit! — Wat zou 't heerlijk zijn als ze, hart en geest opgefrischt, terugkeerde, een brief op tafel zou zien liggen, het adres van Maud's jolige dikbuikige letters! Als een kind zoo blij zong ze uit volle borst een lenteliedje, terwijl ze hoed en mantel voor den dag haalde en zich er genoegelijk mee tooide.... Ziezoo, en nu de natuur in, nu naar buiten, ver van het jachtende stadsleven, naar buiten, waar ze den wind zou hooren spelen in het geritsel der blaren, en het vogelengekweel haar uit zou zingen het liedje dat klonk in haar ziel.... Met hoed en mantel aan bracht ze de boeken op tafel op orde, zag dan even vluchtig in de kamer rond. Op hetzelfde oogenblik wendde ze zich naar de deur; er was tot haar spijt en verbazing getikt. Wie mocht daar wezen?

WAT ONS PRINSESJE GROOT WORDT NIETWAAR?

DE IJSVLETSPORT TE VOLENDAM:
de Volendammers maken met deze zeilvletjes groote tochten over de bevroren zee. Een aardig gezicht is het deze lichte zeilsleedjes over de uitgestrekte ijsvlakte te zien gieren.

„Astublief, juffrouw.... een kwitantie."

Met nog grooter verbazing nam Chris deze van het meisje aan, dat wachtend bij de deur post vatte. „Ik begrijp er niets van," sprak ze dan, „dat moet een vergissing zijn. De juffrouw die dezen post maakte is vertrokken en heeft deze vast reeds betaald!"

Het meisje nam de teruggegeven quitantie in ontvangst. „Ik zal het zeggen, juffrouw," en wilde heengaan.

„Het is misschien beter, dat ik den jongen zelf even spreek," hield ze haar een oogenblik tegen. „Als u hem boven wil sturen?"

„Zeker juffrouw."

Na een kleine pauze klopte de loopjongen bij haar aan. Hij groette, draaide de pet verlegen tusschen de vingers rond. „'k Weet er niets van, dame, mijnheer heeft 'm mij gegeven, wij weten daar nooit wat van af," legde hij dadelijk aan haar uit.

„Dan is 't misschien beter dat ik zelf aanloop," vroeg ze.

„U kunt 't mij ook zeggen en dan kan ik 't mijnheer zeggen, en dan zegt mijnheer mij wel, wat ik u moet zeggen.... als u mij wil zeggen, wat ik zeggen moet."

Een glimlach over zooveel bespraaktheid brak door haar ernst heen. „Zeg u maar heel eenvoudig aan mijnheer, dat deze rekening al betaald moet zijn!" Ze dacht er over na meer verklaringen te geven, doch ze achtte deze overbodig. Ze gaf hem een fooitje. De jongen ging....

Alsof ze reeds een lange wandeling achter den rug had, liet ze zich loom op den stoel vallen. Waar was ze nu zoo moe van? 't Was of ze naar adem moest hijgen.... of ze.... 't Had haar een schok gegeven. Nu nog een quitantie van in de negentig gulden.... van dien uitzet van Maud! 'n Mooie vergissing! Moest niet voorkomen in zoo'n groot magazijn! Als 't toch betaald was.... betaald was, klonk het half spottend in haar na.... betaald was.... Heftig stond ze op. Wat was dat nu voor dwaas geharrewar in d'r hoofd! Wat een laffe muizenissen, bah! Natuurlijk was 't betaald! Maud zou toch immers niet weggaan, als niet.... Ze stond op. „Natuurlijk," prevelde ze, „natuurlijk!"

Besluiteloos wachtte ze bij de deur. Uitgaan? De lust er toe was op eens verdwenen. Dan, boos over haar weifelen, zette ze zich flink aan. Waarom zou ze *niet* gaan? Had ze daar één grondige reden voor? Die rekening? Wel dat was toch 'n abuis! Kom Chris, waar is je vroolijke bui! De bladeren ritselen in den wind en de vogeltjes fluiten daarbuiten! Ze trachtte te glimlachen, vroolijk, onbezorgd, maar de glimlach versteende. Ze ging niet uit, de wandeling was toch mislukt!

Na een inspannenden dag vol angstige voorgevoelens, wist ze opeenmaal, maar hoe, dat ze met reden twijfelen kon aan het betalen dier rekening. Er was een brief van Maud gekomen! Een brief! „Eindelijk een brief," had ze gejubeld. „Maud, wat ben je mooi op tijd!" Maar toen ze 'm geopend had en las.... las....

(Wordt vervolgd.)

EEN SCHOT

DOOR ELISE

Verdrietig keek de jongen op naar de blauwe lucht, die, als water om eilandjes heen, de donkere toppen der denneboomen omkringde.

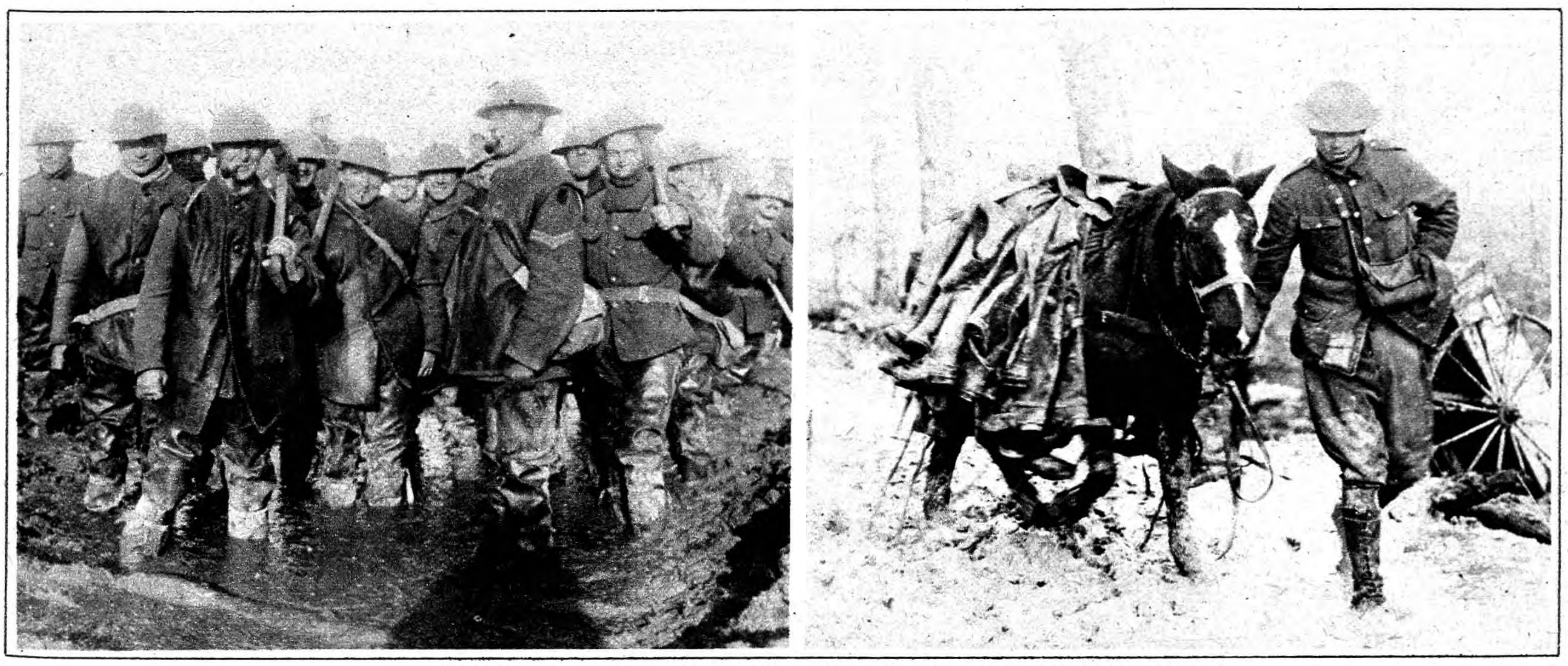
Hij lag languit op het zachte groene tapijt van mos en dennenaalden, de handen samengevouwen onder het hoofd, de beenen opgetrokken.

Na het koffiedrinken had moeder hem apart geroepen, omdat zij hem iets te zeggen had, dat niet bestemd was voor de ooren van de „kleintjes", zooals hij zelfbewust de broertjes en zusjes noemde, al was de op hem volgende nog geen twee jaar jonger dan hij.

Hij had dadelijk wel gezien, dat het iets ernstigs was, waarover moeder met hem spreken wilde en een vage onrust was zijn hart binnengeslopen; als oudste was hij na vaders dood reeds meermalen door moeder in vertrouwen genomen; hij vreesde voor zorgelijk nieuws, maar dat het hemzelf betreffen zou, neen, dat had hij niet kunnen vermoeden.

AAN HET RUSSISCHE FRONT:
het doorsnijden van draadversperringen. Een gevaarlijk karweitje, waarbij het beschermende schild gansch niet overbodig is.

WAARMEE MEN AAN HET FRONT ZOOAL TE WORSTELEN HEEFT:
onze beide foto's geven een duidelijk beeld, door wat slijkmoerassen de strijders heen moeten op hun weg van en naar de loopgraven. Het paard op ons plaatje links draagt een lading „loopgraaflaarzen", die als de loopgraven half of heel vol water staan, uitmuntende diensten bewijzen.

In de stilte van het bosch overdacht hij woord voor woord het tusschen moeder en hem besprokene in het kleine kantoortje, waar vader vroeger zat te werken.

„Herman," was moeder begonnen, en zijn naam, zoo voluit genoemd, had hem ongewoon plechtig toegeklonken, „je herinnert je nog wel wat we een paar dagen geleden besproken hebben?"

„Over geldzaken," had hij gewichtig gevraagd.

„Ja juist!"

„Zeker moe, dat weet ik nog heel goed."

„Ik heb je toen al gezegd, dat we heel zuinig moesten zijn en dat ik er op rekende dat jij, als oudste, het mij daarbij niet moeilijk zou maken."

„Dat doe ik toch ook niet, moe?"

Moeder had hem heel zacht en teer de hand op het hoofd gelegd en opeens zenuwachtig uitgestooten: „Je kunt niet op de Burgerschool blijven! Dat kan ik niet betalen!"

Hij had geen woord gezegd, te verslagen om de vernietigende tijding in haar vollen omvang te overzien, maar toen moeder verder wilde spreken, was hij uitgebarsten: „En ik mag immers ingenieur worden! Hoe kan dat dan, als ik van de Burgerschool af moet?"

Verdrietig, met tranen in de oogen, had moeder geantwoord: „Je moet dat uit je hoofd stellen, mijn arme jongen! Van studeeren kan niets komen."

„Maar wat moet ik dan? Wat moet ik dan," had hij op wanhopigen toon uitgeroepen.

„Wij moeten werk maken van een betrekking voor je op een of ander kantoor, zoodat je geld gaat verdienen in plaats van geld te kosten."

„Dat wil ik niet, dat doe ik niet...."

Hij was plotseling weggehold zonder te luisteren naar moeders stem, die hem terugriep met zacht-bedroefden klank; hij had zijn pet van den kapstok gerukt en was de straat opgevlogen; zonder een oogenblik zijn snelle vaart te verminderen, was hij doorgeloopen tot aan het smalle wegje, dat naar de stille eenzaamheid van het bosch voerde; daar vertraagde hij zijn schreden, om eindelijk tegen een helling op te klauteren en zich moe en buiten adem op een rustig plekje, dat hij kende, te laten neervallen.

Dàt had hij niet vermoed! Zóó erg had hij zich den toestand niet voorgesteld! Al zijn mooie toekomstdroomen lagen daar vernield en er was geen redden mogelijk, dat had hij

HOE VROOLIJK DE MANNEN AAN HET FRONT ZIJN ONDER AL HET GEVAAR EN DE ONTBERINGEN:
onze foto toont een rustig oogenblikje tusschen twee losbrandingen van het vijandelijk geschut.

MR. D. FOCK
die op 25 Januari jl. tot voorzitter van de Tweede Kamer werd benoemd in plaats van den dezer dagen overleden heer mr. Goeman Borgesius.

onmiddellijk begrepen; als niet de uiterste nood haar er toe gedwongen had, zou moeder hem dat verdriet niet aangedaan hebben, dat wist hij maar al te goed.

Zijn warrelende, oproerige gedachten waren dan ook niet tegen haar gericht, maar tegen het wreede leven, dat hem den slag had toegebracht. Al zoolang hij zich herinneren kon, was het zijn hartewensch geweest, ingenieur te worden en vader had dat verlangen in hem nog versterkt; hij had altijd op school zijn best gedaan en was telkens met goede cijfers overgegaan, en nu hij in de derde klasse van de Hoogere Burgerschool zat, moest er opeens 'n einde komen aan zijn schoonen droom, nu moest hij naar een kantoor zonder vooruitzicht, het tot iets in de wereld te kunnen brengen, want — zoo dacht hij in zijn schooljongens-wijsheid — alleen gestudeerde menschen beteekenden wat; om in den handel vooruit te komen moest men rijk genoeg zijn om eigen zaken te kunnen beginnen. Had vader hem niet zelf gewezen op de voordeelen, die een dergelijke studie hem later zou bieden?

Hij wierp zich met een ruk om en, zijn gezicht op zijn arm gedrukt, snikte hij zijn leed uit. Toen hij tot bedaren kwam, scheen de tranenvloed elke bitterheid uit hem te hebben weggespoeld; hij begreep dat hij berusten moest in hetgeen God hem overzond en dat hij moeders zorg en leed niet verzwaren mocht door gemopper, dat den toestand toch niet veranderen kon.

Hij zou naar huis gaan, heel hard loopen om er eerder te zijn, want het drong plotseling tot hem door, dat moeder in onrust zou verkeeren over hem; hij was zoo opgewonden weggeloopen en zij wist immers volstrekt niet waarheen. Op een drafje liep hij de helling af, waar hij tegenaan gelegen had; op het smalle, harde pad naast de diepe karresporen in den weg stapte hij stevig voort; zijn rond jongensgezicht droeg een ernstige uitdrukking; de sporen van zijn tranen waren nog duidelijk te zien.

Wat was hij ver van de stad af! In zijn onstuimig voorthollen had hij op tijd noch afstand gelet; nu zag hij dat hij nog niet voorbij 't „konijnenveld" was, door hem en zijn makkers zoo genoemd, omdat zij er meermalen, als zij op vrije middagen buiten ronddoolden, wilde konijnen bij hun nadering hadden zien wegspringen. Het veld behoorde aan den eigenaar van het groote landgoed, waarvan het hek, dat het park aan de achterzijde afsloot, door de boomen zichtbaar was.

Plotseling bleef Herman staan; een schot, dat luid opknalde, had de droomerige stilte om hem heen gescheurd; ongetwijfeld werd er op het konijnenveld gejaagd; hij hoorde stemmen in de verte; nieuwsgierig verliet hij het voetpad en ging tusschen de boomen door naar den zoom van den smallen boschrand, om het jachtveld te kunnen overzien; opnieuw klonk een schot; hij uitte een wilden schreeuw van schrik; een stekende pijn in zijn been deed hem duizelig worden; met de armen om zich heengrijpend, om een houvast te zoeken, zonk hij neer, zonder besef van wat er met hem gebeurd was. Hij ontwaakte uit zijn bezwijming door iets kouds, dat hij tegen zijn hoofd voelde rusten; hij hoorde stemmen, die hij niet kende.

„Is hij dood? Ben ik 'n moordenaar," vroeg een trillende mannenstem.

„Neen neen," sprak een andere op sussenden toon. „Hij is in zijn been getroffen, het heeft niets te beteekenen, het is maar een vleeschwond!"

„Maar het is toch mijn schuld, dat... Hoe kan ik zoo onvoorzichtig zijn! Het schot ging per ongeluk af! Ik...."

„Stil," onderbrak de andere stem die op jammerenden toon geuite woorden.

„Komt hij bij?"

„Hij beweegt zich tenminste! Hou je bedaard! Wat helpt nu dat gejammer?"

„Ik zal 't mijzelf nooit kunnen vergeven!...."

„Stil nu! Hij kan je hooren!"

Inderdaad hoorde Herman het gesprokene, maar hij begreep niet, dat men 't over hèm had, hij sloeg zijn oogen op en zag een vreemden man, die zich over hem heenboog; hij zag nog een ander, die heel bleek was en als in wanhoop zijn handen wrong.

„Waar ben ik," vroeg hij flauwtjes. „Ik weet het al," liet hij er onmiddellijk op volgen.

Hij zag immers opnieuw de boomtoppen als donkere eilandjes tegen de blauwe lucht.

„Mijn been! Waarom doet mijn been zoo'n pijn," klaagde hij.

„Je hebt 'n schot in je been gekregen, arme jongen! Neen, schrik maar niet, het is niet erg, je zult gauw weer beter zijn!"

„Weet moeder 't al," vroeg hij angstig.

„Neen, we weten niet wie je bent; we konden je moeder niet waarschuwen."

Haastig richtte de jongen zich op; hij wist nu wat er gebeurd was; hij wilde naar 't jagen gaan kijken en was door een schot in zijn been getroffen. Wat zou moeder schrikken! „Ik moet naar huis," begon hij zenuwachtig. „Ik ben al zoo lang weggebleven! Moeder zal zoo ongerust zijn!"

„Hoe heet je en waar woon je," vroeg de bleeke heer, zich over hem buigend.

„Ik heet Herman de Jong en ik woon in de Ridderstraat nummer dertig."

„Ik zal je moeder gaan waarschuwen, is dat goed?"

„Ja mijnheer."

Herman voelde zich opnieuw flauw en duizelig worden; hij zag, hoe de beide heeren nog even samen spraken en de een toen vlug wegliep; toen hij weder tot bewustzijn kwam, lag hij in zijn eigen bed, waar zijn moeder naast hem zat en zijn hand vasthield.

De jongen werd ernstig ziek; de dokter, die hem behandelde kon niet begrijpen, dat de wond aan het been, die ongevaarlijk was, zulke hevige koortsen kon veroorzaken en het gestel van den gezonden jongen zoo geheel in de war brengen; hij sprak van een zenuwcrisis, die mogelijk de verwonding was voorafgegaan; de moeder had moeite haar tranen te bedwingen en snakte naar 't oogenblik, waarop haar jongen helder genoeg zou zijn, om haar alles te vertellen wat er in zijn hoofd en hart was omgegaan, sinds hij in onstuimige drift van haar wegliep uit het kleine kantoortje.

Eindelijk kwam de dag, waarop hij een geregeld verhaal kon doen van zijn wedervaren op dien noodlottigen middag; ontroerd luisterde de moeder toe en toen zij begreep, hoe spoedig zijn aanval van oproerigheid was overgegaan in een berusten in het onvermijdelijke, om haar zorgen niet te verzwaren, nam zij zijn hoofd tusschen haar handen en kuste hem innig.

„Wie heeft mij toch al die mooie bloemen en die heerlijke vruchten gestuurd, moe," vroeg Herman. „Die hebt u toch niet gekocht?"

„Neen," glimlachte zij, „daarvoor heb ik geen geld; die heb je gekregen van den eigenaar van den „Zonnenberg!"

„Wie is dat?"

„De heer, die het ongelukkige schot loste, waardoor je getroffen werd; hij is elken dag komen hooren, hoe het met je ging en vandaag komt hij je bezoeken! Ik hoor daar, meen ik, juist het rijtuig stilhouden."

Spoedig zat Herman vertrouwelijk te praten met den heer, dien hij zich nog levendig herinnerde.

„En nu, mijn jongen," sprak deze eindelijk, „moet je mij eens vertellen, wat ik voor je doen kan, om je schadeloos te stellen voor al de pijn, die je door mijn schuld geleden hebt."

„U hebt mij al zooveel bloemen en vruchten gestuurd en...."

„Neen neen, die tellen niet mee," sprak de oudere man. „Je hebt toch zeker wel een onvervulden wensch; spreek dien maar vrij uit, het doet er niet toe wat de vervulling ervan kost, hoor!"

Op Herman's gezicht wisselden rood en wit zich af, zijn oogen zochten weifelend, vragend, die van zijn moeder; zij schudde ontkennend het hoofd.

„Jawel, jawel," moedigde de bezoeker aan, wien dit gebarenspel niet was ontgaan. „Laat het hem maar gerust zeggen, mevrouw, ik...."

En het hooge woord kwam er uit; na zwakker en zwakker protest van de moeder, die de vurige smeekbede in de oogen van haar jongen niet vermocht te weerstaan, werd de zaak tot aller genoegen geschikt.

In zijn later leven, toen zijn naam genoemd werd als die van een knap, ondernemend ingenieur, mocht Herman de Jong gaarne vertellen van het schot, waaraan hij zijn voorspoed dankte, bekeek hij soms glimlachend het vergroeide litteeken, dat hem die lang voorbije dagen weer zoo levendig in de herinnering riep.

DR. AUG. BORMS
de groote Vlaamsche voorvechter, de kampioen voor de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool, op 22 Januari jl. te Antwerpen-Merxem gehuldigd.

EEN ZELDZAME KIEK:
Keizer Wilhelm met von Hindenburg en Ludendorff de oorlogskaart bestudeerende.